

Motion till riksdagen 2010/11:Ub2

av **Mikael Damberg m.fl. (S, MP, V)**
med anledning av prop. 2009/10:219

Betyg från årskurs 6 i grundskolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av skollagen utifrån ställningstagandet att betyg ska ges från årskurs 7 i samtliga ämnen i grundskolan, från årskurs 7 i grundsärskolans ämnen om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det samt från årskurs 8 i specialskolan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skriftliga omdömen inte ska tillåtas vara betygsliknande samt att en gemensam struktur och nationella kriterier ska tas fram för skriftliga omdömen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att betyg ska kunna omprövas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska finnas nationellt fastställda betygs-kriterier för samtliga betygssteg.

Motivering

Alla behöver en bra utbildning för att få ett jobb, för att kunna delta i samhällslivet och för sin egen utveckling. Det är därför mycket oroande när elevernas kunskapsresultat sjunker och när föräldrarnas utbildningsnivå är avgörande för elevernas resultat. För att det ska gå bra för Sverige måste svenska ungdomar ha en utbildning i toppklass. Vi anser att det krävs en annan skolpolitik än den som regeringen driver för att uppnå detta. Lärartätheten har sjunkit sedan den borgerliga regeringen tillträdde i oktober 2006. Andelen elever som inte klarar grundskolan har ökat varje år under den borgerliga regeringen för att nu ligga på den högsta nivån sedan behörighetsreglerna till gymnasiet infördes. Skolverket och lärarnas organisationer larmar om att likvärdigheten i skolan minskar och att skillnaderna utifrån elevernas sociala

Fel! Okänt namn på

bakgrund ökar. För att motverka detta och åter stärka kvaliteten i de svenska skolorna krävs en kraftfull och långsiktig skolpolitik.

Betyg och skriftliga omdömen

Vi anser att varje elev ska få skriftliga omdömen från årskurs 1. Omdömena ska inte vara betygsliknande men på ett tydligt och konkret sätt visa elevens utveckling i förhållande till målen och även tydliggöra för skolan, eleven och hemmet vilka förbättringsinsatser som behövs. Omdömena ska vara framåt-syftande, peka på elevens utvecklingspotential och ge utförlig information till skolan, eleven och hemmet. För att säkra de skriftliga omdömenas kvalitet ska en gemensam struktur och nationella kriterier tas fram.

Varje form av utlåtande över elevernas utveckling och kunskaper, såsom utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen och betyg, måste tas på stort allvar. Dessa olika verktyg ska inte blandas ihop utan utvärderas, utvecklas och beslutas utifrån sina respektive förutsättningar, styrkor och svagheter. Skriftliga omdömen ska inte vara betygsliknande. Ett skäl till detta är hur eleverna kan förväntas ta emot betygsliknande omdömen. Små barn ska stimuleras i sin kunskapsutveckling – inte underkännas.

Det finns även rent demokratiska skäl till att särskilja skriftliga omdömen och betyg. Att som regeringen tillåta och till och med uttrycka sitt stöd för att skriftliga omdömen kan vara betygsliknande innebär i praktiken att man kringgår riksdagens beslut om från vilken årskurs betyg ska ges – innebörden av riksdagens beslut urholkas. Av respekt för betygens och de skriftliga omdömenas respektive roll och betydelse samt av respekt för själva riksdagen anser vi därför att skriftliga omdömen inte ska tillåtas vara betygsliknande.

Nationella betygs-kriterier stärker likvärdigheten

Frågan om vilka betygssteg det ska finnas nationella kriterier för i den nya betygsskalan har tidigare behandlats av riksdagen genom proposition 2008/09:66 En ny betygsskala. Där angavs att endast betygsstegen A, C och E kommer att ha nationellt fastställda betygs-kriterier. Liksom vid behandlingen av den propositionen står vi fast vid vårt ställningstagande att det ska finnas nationella kriterier för samtliga betygssteg. Allt annat undergräver likvärdigheten, rättssäkerheten och elevers, lärares och vårdnadshavares förståelse för olika betyg samt den nationella jämförbarhet som är ett så viktigt mål för skolpolitiken.

Betyg från årskurs sju

Betyg är ett av alla uppföljnings- och utvärderingsverktyg i skolan tillsammans med utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner med omdömen

Fel! Okänt namn på

och nationella prov. Tillsammans kan de bidra till att förbättra förutsättningarna för en ökad måluppfyllelse i skolan.

Regeringen föreslår att betyg ska sättas vid varje terminsslut i alla ämnen utom språkval fr.o.m. höstterminen i årskurs 6 i grundskolan, grundsärskolan (när betyg sätts) och sameskolan samt fr.o.m. höstterminen i årskurs 7 i specialskolan. I ämnet språkval ska enligt förslaget betyg sättas fr.o.m. höstterminen i årskurs 7 i grundskolan och fr.o.m. höstterminen i årskurs 8 i specialskolan.

Vi anser att betyg ska sättas från årskurs 7. Börjar man sätta betyg från årskurs 7 saknas anledning att vänta ytterligare med betyg i språkval; betyg ska alltså sättas från samma år i alla ämnen. Att tidigarelägga betygen redan till årskurs sex i grundskolan och i sameskolan är dock inte nödvändigt för att tillgodose argumentet om att elever behöver mer förberedelser än i dag inför sina slutbetyg. Under större delen av grundskolan är andra former för uppföljning och kontroll av elevernas kunskaper mer lämpliga än vad betyg är. De andra former för uppföljning och utvärdering som finns kommer – särskilt om de utvecklas och kvalitetssäkras nationellt – att tillgodose behovet av uppföljning och bedömning före årskurs 7.

I konsekvens med att elever i specialskolan bör ha betyg i lika många årskurser som i den reguljära grundskolan föreslår vi att betyg sätts fr.o.m. årskurs 8 i specialskolan.

Vi anser också att betyg ska kunna omprövas. Att betyg förekommer i fler årskurser än i dag gör detta än mer angeläget.

Vårt förslag om betyg i årskurs 7 är en del av en större överenskommelse om skolan som redovisas i den gemensamma budgetmotionen från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Stockholm den 14 oktober 2010

Mikael Damberg (S)

Louise Malmström (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Håkan Bergman (S)

Jabar Amin (MP)

Peter Rådberg (MP)

Wivi-Anne Johansson (V)

Thomas Strand (S)

Gunilla Svantorp (S)

Adnan Dibrani (S)

Esabelle Dingizian (MP)

Rossana Dinamarca (V)